

INFORMACJA NA TEMAT FORMY I ZAKRESU POMOCY PRZYSŁUGUJĄCEJ REPATRIANTOM

Ewidencja lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania repatriantów

Warunkiem otrzymania wizy repatriacyjnej jest przedstawienie przez wnioskodawcę dowodu potwierdzającego posiadanie przez niego lub zapewnienie mu przez inne podmioty lokalu mieszkalnego i źródeł utrzymania w RP.

Głównymi podmiotami oferującymi repatriantom warunki do osiedlenia się w RP są gminy. Sporządzane przez gminy zaproszenia dla niewskazanych imiennie osób są rejestrowane - bazie „RODAK”, prowadzonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Pozwala ona na ewidencjonowanie i kojarzenie: z jednej strony osób, które zamierzają repatriować się do Polski a nie posiadają „warunków do osiedlenia się” i z drugiej strony wolnych lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania oferowanych repatriantom przez gminy. Ustawa przewiduje bowiem możliwość składania wniosków o wydanie wizy repatriacyjnej przez osoby polskiego pochodzenia, które zamieszkują na terytorium objętym repatriacją, ale nie dysponują stosownym zaproszeniem. Osoby te uzyskują od konsula przyrzeczenie wydania wizy krajowej w celu repatriacji (tzw. promesę wizy) i są rejestrowane w bazie „RODAK”.

Oferty gmin przydzielane są zgodnie z kolejnością złożenia wniosku, przy czym jako pierwsze, udostępniane są osobom deportowanym i prześladowanym z przyczyn narodowościowych lub politycznych, których wiek i zły stan zdrowia uzasadnia konieczność szybkiej repatriacji do Polski.

Minister Spraw Wewnętrznych, przydzielając zaproszenia gmin, uwzględnia ich oczekiwania co do liczby osób, jaką gmina gotowa jest przyjąć, a także co do wykształcenia, profesji bądź umiejętności osób, którym gmina może zapewnić zatrudnienie.

Warunki do osiedlenia się mogą zapewnić również inne podmioty: osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej i mające siedzibę w Polsce, a także osoby fizyczne będące obywatelami polskimi. Jednakże krąg osób, które takie zaproszenie mogą wystawić został ograniczony do wstępnych, zstępnych lub rodzeństwa osoby zapraszanej.

Liczbę przyjazdów do Polski w ramach repatriacji limitują przede wszystkim warunki otrzymania wizy krajowej w celu repatriacji. Przepisy gwarantują repatriantom stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa socjalnego – pewność zatrudnienia (przynajmniej dla jednej osoby) i stałe umowy najmu lokali komunalnych. Założono bowiem, że taki model prowadzi do szybkiej integracji, która, powinna być szeroko rozumianym procesem obejmującym kwestie pokonywania barier psychologicznych, językowych, kulturowych i społecznych z jakimi często stykają się repatrianci w środowiskach lokalnych.

Pierwsze kroki po przyjeździe do Polski

Po przybyciu na miejsce osiedlenia repatriant musi uregulować sprawy związane ze swoim zamieszkaniem i zameldowaniem.

- W pierwszej kolejności trzeba zarejestrować w miejscowym Urzędzie Stanu cywilnego (USC) zagraniczne odpisy aktów stanu cywilnego (urodzenia, ślubu itp.) przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego. Dokumenty obcojęzyczne powinny być oryginałami lub kopiami z adnotacją konsula „za zgodność z oryginałem”.
- Następnie repatriant musi udać się do Wydziału Spraw Obywatelskich właściwego Urzędu Wojewódzkiego, aby otrzymać od wojewody poświadczenie obywatelstwa polskiego. Poświadczenie jest wydawane na podstawie paszportu z wklejoną wizą repatriacyjną oraz po przedstawieniu odpisów aktów stanu cywilnego sporządzonych w polskim USC.

Kolejnym krokiem jest złożenie w Urzędzie miasta (dzielnicy) lub gminy wniosku o wydanie dowodu osobistego, zameldowanie na pobyt stały oraz wystąpienie o nadanie numeru ewidencyjnego PESEL.

Pomoc dla repatriantów

Formy i tryb udzielania pomocy dla repatriantów uregulowane są w rozdziale 4 ustawy z dn. 9 listopada 2000 r. o repatriacji (w art. 17-20).

Po przyjeździe do Polski wszyscy repatrianci otrzymują jednorazową bezzwrotną pomoc finansową ze środków budżetu państwa. Pomoc udzielana jest w postaci zasiłków i obejmuje:

1. **Zasiłek transportowy.** Repatriant i jego rodzina otrzymują kwotę w wysokości odpowiadającej cenie biletów kolejowych w II klasie, obowiązującą za przewóz osób z miejsca zamieszkania za granicą do miejsca osiedlenia się w Polsce. Nie ma znaczenia, jakim środkiem lokomocji faktycznie przebyli oni tę drogę. Przy ustaleniu wysokości zasiłku uwzględnia się ulgi taryfowe, czyli to, że dzieci w wieku 0-4 lata nie płacą za przejazd, a dzieci w wieku 4-12 lat płacą za bilet 50% jego ceny. Rodzina repatrianta otrzymuje również równowartość ceny jednego biletu kolejowego II klasy na pokrycie kosztów przewozu mienia. Osobom, którym wydano wizę wjazdową w celu repatriacji, a które nie posiadają wystarczających środków na pokrycie kosztów podróży do Polski, równowartość tego zasiłku może być wypłacona przez konsula jeszcze przed wyjazdem do RP.
2. **Zasiłek na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie** to pomoc finansowa, która repatriant może przeznaczyć na dokonanie pierwszych niezbędnych zakupów np. mebli, sprzętu domowego itp. lub wykonanie drobnych prac związanych z odnowieniem mieszkania. Wysokość zasiłku przypadającego na każdego członka rodziny stanowi równowartość dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia uzyskiwanego w Polsce, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
3. **Zasiłek szkolny** przeznaczony jest na pokrycie kosztów związanych z podjęciem nauki przez dzieci repatrianta. Zasiłek przysługuje dzieciom, które uczą się w szkole podstawowej, gimnazjum, szkole zawodowej lub średniej i mają nie więcej niż 18 lat. Wysokość zasiłku, przypadająca na każde dziecko, stanowi równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce.

Decyzje w sprawach dotyczących wymienionych powyżej trzech form pomocy podejmuje z urzędu Minister Spraw Wewnętrznych, co oznacza, że repatriant nie jest zobowiązany do składania wniosku o wypłatę powyższej pomocy finansowej.

Wypłaty zasiłków dokonuje **starosta w terminie do 60 dni** od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego.

Oprócz powyższych zasiłków wypłacanych wszystkim repatriantom można indywidualnie ubiegać się o tzw. zasiłek remontowy. Ten rodzaj zasiłku może otrzymać:

- repatriant, który przybył do polski z terenów azjatyckich byłego ZSRR i poniósł w Polsce koszty związane z remontem mieszkania lub adaptacją na cele mieszkalne lokalu pierwotnie przeznaczonego na inne cel;
- repatriant, który przybył z terenów innych niż wyżej wymienione (i poniósł wspomniane koszty), jeśli znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej.

Aby można było ubiegać się o częściowy zwrot poniesionych kosztów, przeprowadzony remont musi polegać na wykonaniu w istniejącym mieszkaniu prac przywracających mu właściwy (pierwotny) stan techniczny. Adaptacja polega na przystosowaniu budynku lub znajdujących się w nim pomieszczeń, budowanych z przeznaczeniem na cele gospodarcze, handlowe lub inne tak, aby spełniały one te wszystkie niezbędne funkcje, jakie powinno spełniać standardowe mieszkanie. Poniesione koszty muszą być udokumentowane rachunkami i rzeczywiście uzasadnione.

Maksymalna kwota udzielonej na ten cel pomocy wynosi 4.120,00 zł na repatrianta i każdego członka jego najbliższej rodziny (kwota ta co roku ulega podwyższeniu o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych).

Decyzje w sprawie przyznania zasiłku remontowego wydaje **starosta**. Ustala on również wysokość należnej pomocy oraz dokonuje jej wypłaty. Wniosek o przyznanie takiej pomocy finansowej należy złożyć w **terminie 24 miesięcy** od daty nabycia przez repatriant obywatelstwa polskiego.

Inną formą pomocy, dostępną dla repatriantów, są kursy nauki języka polskiego i adaptacji w polskim społeczeństwie.

Udział w bezpłatnych kursach przysługuje repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny. W trakcie trwania kursów repatrianci i członkowie ich rodzin mogą doskonalić swoją znajomość języka polskiego, polskiej historii i kultury. Poznają podstawy obowiązującego w Polsce porządku prawnego, ekonomicznego i socjalnego oraz dowiadują o przysługujących im prawach. Kursy dla dzieci są przeprowadzane w przedszkolach lub szkołach, do których dziecko uczęszcza. Dla dzieci poniżej 6 lat liczba godzin zajęć może wynosić od 20 do 80 godzin. Dla dzieci powyżej 6 lat liczba ta może wynosić od 30 do 100 godzin. Dla osób pełnoletnich zaś liczba godzin dydaktycznych kursu języka polskiego może wynosić od 30 do 100 godzin, zaś liczba godzin dydaktycznych kursu adaptacji w społeczeństwie polskim wynosi minimum 40 godzin. Liczba godzin uczestnictwa w danym kursie zależy od stopnia znajomości języka polskiego oraz indywidualnych potrzeb w zakresie adaptacji w społeczeństwie polskim.

Organem odpowiedzialnym za organizację kursów językowo-adaptacyjnych dla repatriantów jest Minister Edukacji Narodowej.

Osobom, którym wydano decyzję o przyrzeczeniu wydania wize w celu repatriacji oraz członkom ich najbliższej rodziny konsul może zapewnić pokrycie kosztów uczestnictwa w kursie nauki języka polskiego w kraju zamieszkania.

Art. 18 ustawy o repatriacji oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 2002 r. w sprawie rodzajów kursów języka polskiego i adaptacyjnych oraz sposobu ich organizacji dla repatrianta i członków jego najbliższej rodziny przybyłych do Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. nr 67, poz. 613).

Aktywizacja zawodowa repatriantów. Ulgi dla pracodawców

Z myślą o problemach, z jakimi mogą spotkać się repatrianci poszukujący pracy, ustawodawca przewidział kilka form aktywizacji zawodowej repatriantów, zwiększających ich szanse na uzyskanie zatrudnienia.

Repatriant, który nie ma możliwości samodzielnego podjęcia pracy, może uzyskać zwrot części kosztów na podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych. Umowę o zwrocie części kosztów na ten cel repatriant zawiera ze **starostą** właściwym ze względu na miejsce swojego zamieszkania. Do kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych zalicza się: **opłaty za naukę w szkole wyższej, opłaty za uzyskanie świadectwa lub tytułu kwalifikacyjnego**. Wysokość zwracanej kwoty stanowi połowa kosztów poniesionych przez repatrianta na podnoszenie kwalifikacji, nie więcej jednak niż równowartość dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Zwrot kosztów na podnoszenie kwalifikacji zawodowych repatriant może uzyskać w okresie **5 lat** od dnia nabycia obywatelstwa polskiego.

Inną formą aktywizacji zawodowej repatriantów jest zwrot części kosztów poniesionych przez pracodawcę na:

- utworzenie dla repatrianta miejsca pracy
- przeszkolenie repatrianta
- wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenie społeczne.

Każda z form aktywizacji zawodowej może być zastosowana **jeden raz**, w okresie do 5 lat od dnia nabycia obywatelstwa polskiego. Łączna kwota zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę we wszystkich wymienionych wyżej formach nie może przekroczyć kwoty stanowiącej równowartość dwunastokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Pracodawca, który zobowiąże się zatrudnić repatrianta przez okres co najmniej 24 miesięcy może na podstawie umowy zawartej ze starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania repatrianta uzyskać:

- zwrot kosztów poniesionych na **utworzenie stanowiska pracy** dla repatrianta.
- zwrot części kosztów poniesionych na: **przyuczenie do zawodu** lub **przekwalifikowanie repatrianta, podniesienie kwalifikacji zawodowych** (w ramach stosunku pracy). **Przeszkolenie** repatrianta nie powinno trwać dłużej niż 6 miesięcy, a w przypadkach uzasadnionych programem nauczania – nie dłużej niż 12 miesięcy.

Kwota przyznana pracodawcy jako zwrot części kosztów przeszkolenia może wynieść maksymalnie równowartość trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

- zwrot poniesionych przez pracodawcę kosztów **wynagrodzenia, nagród oraz składek na ubezpieczenie społeczne**. Zwrot kosztów obejmuje koszty do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i może być wypłacany w ciągu 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy ze starostą.

Zwrot części kosztów poniesionych przez pracodawcę następuje na podstawie **umowy zawartej między starostą a pracodawcą**. W okresie obowiązywania umowy zawartej między starostą a pracodawcą repatriant **nie może** korzystać z innych form aktywizacji zawodowej. Powyższe formy aktywizacji zawodowej są finansowane w formie dotacji celowej ze środków wyodrębnionych na ten cel w budżetach wojewodów. Te z kolei pochodzą z rezerwy celowej budżetu państwa "Pomoc dla repatriantów".

Zagadnienia aktywizacji zawodowej repatriantów regulują przepisy Rozdziału 6 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (art.23-28). [\(Zródło: Poradnik repatrianta, PAH\)](#)

Tabele świadczeń- OBOWIĄZUJĄCE STAWKI, KWOTY, WSKAŹNIKI

Wysokość zasiłku

(stan na dzień 1 czerwca 2014 roku)

I. Wysokość zasiłków dla bezrobotnych po waloryzacji o 0,9 % (M.P. z 2014 r. poz. 367) na dzień 01.06.2014 r. w okresie pierwszych 90 dni posiadania prawa do zasiłku wynosi miesięcznie:

Procentowa wysokość zasiłku dla bezrobotnych	80%	100%	120%
Brutto	664,90	831,10	997,40
Netto	583,06	717,30	851,63

II. W okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku, jego wysokość wynosi miesięcznie:

Procentowa wysokość zasiłku dla bezrobotnych	80%	100%	120%
Brutto	522,10	652,60	783,20
Netto	468,11	572,87	678,71

UWAGA: zasiłki dla bezrobotnych przyznane przed 01.01.2010r. są wypłacane w wysokości i przez okres wynikający z dotychczasowych przepisów (po waloryzacji w wysokości 666,60 zł.* brutto).

(stan prawny na dzień 1 czerwca 2014r.)

I. Zasiłki, stypendia, dodatki, świadczenia. [w złotych]	
1. Zasiłki dla bezrobotnych przyznane od 01.01.2010r.:	
podstawowy(100%) - w okresie pierwszych trzech miesięcy - w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	831,10x 652,60
obniżony (80%) - w okresie pierwszych trzech miesięcy - w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	664,90 522,10
podwyższony (120%) - w okresie pierwszych trzech miesięcy - w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	997,40 783,20
Uwaga - zasiłki dla bezrobotnych przyznane przed 01.01.2010 r. są wypłacane w wysokości i przez okres wynikający z dotychczasowych przepisów (po waloryzacji w wysokości 660,60 zł)	
2. Stypendia dla bezrobotnych w okresie odbywania:	
szkolenia - 120 % zasiłku	997,40
przygotowania zawodowego dorosłych - 120 % zasiłku	997,40
stażu - 120 % zasiłku	997,40
kontynuowania nauki - 100% zasiłku	831,10
studiów podyplomowych - 20% zasiłku	166,30
Jednorazowa premia po przygotowaniu zawodowym dorosłych (art. 53j ustawy) za każdy pełny miesiąc programu	479,40
3. Dodatek aktywizacyjny (do 50% zasiłku) – dla osób, które w okresie posiadania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową UWAGA podstawę do naliczenia dodatku aktywizacyjnego dla osób, które uzyskały prawo do zasiłku przed 01.01.2010r. stanowi kwota zasiłku ustalonego na podstawie dotychczasowych przepisów	415,50
4. Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (do 50 % zasiłku) bezrobotnemu samotnie wychowującemu co najmniej jedno dziecko w wieku do 7 roku życia – w przypadku podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych	415,50
5. Świadczenie z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych	min. 8,10/godz.
Zasiłki i świadczenia zostały zwaloryzowane od 1 czerwca 2014 r. o 0,9% tj. średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2013 r., w stosunku do 2012 r. Od zasiłku dla bezrobotnych powiatowe urzędy pracy opłacają składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w łącznej wysokości - 27,52 % xx, a od stypendiów za okres odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, dodatkowo na ubezpieczenie wypadkowe - 0,9 % tj. w łącznej wysokości - ok. 28,4 % - kwotę składki na ubezpieczenia wypadkowe PUP oblicza stopą procentową obowiązującą go w danym roku składkowym.	
II. Maksymalne kwoty, jakie mogą być refundowane z Funduszu Pracy pracodawcom z tytułu zatrudnienia skierowanego bezrobotnego (miesięcznie - w zł.) w ramach:	
1. prac interwencyjnych (refundacja wynagrodzenia, nagród i składek na ubezpieczenia społeczne)	
- w pełnym wymiarze czasu pracy (831,10 + 149,60 *)	980,70
- w pełnym wymiarze - refundacja za co drugi miesiąc od kwoty minimalnego wynagrodzenia (1.680,00 + 302,40*)	1.982,40
Uwaga: do zawartych przed 01.01.2010r. umów o zorganizowanie prac interwencyjnych należy	

przyjmować wysokość refundacji określoną w zawartej umowie, przez cały okres jej trwania.	
2. robót publicznych	
- refundacja za każdy miesiąc (50 % przec. wynagrodzenia + składki na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzenia podlegającego refundacji - (1.947,66 + 350,58*),	2.298,24
- refundacja za co drugi miesiąc (100 % przec. wynagrodzenia + składki (3.895,31 + 701,16*))	4.596,47
3. Jednorazowa refundacja pracodawcy kosztów opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne	
- za zatrudnionego przez okres co najmniej 12 miesięcy bezrobotnego (do 300 % minimalnego wynagrodzenia)	5.040,00
4. Refundacja za prace społecznie użyteczne (60% świadczenia)	max 4,80/za godz.
*/ składki opłacane przez pracodawcę w wysokości ok. 18 %; kwota zarówno składki na ubezpieczenie społeczne jak też łączna kwota podlegająca refundacji z Funduszu Pracy - uzależniona jest od wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe płaconej przez pracodawcę, która jest zróżnicowana (od 0,67 % do 3,60 % lub inna ustalona przez ZUS) Refundacji na ubezpieczenie wypadkowe podlega kwota w wysokości faktycznie opłaconej od refundowanego wynagrodzenia.	
III. Środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz wyposażenie stanowiska pracy dla bezrobotnego oraz pożyczka na sfinansowanie kosztów szkolenia - z Funduszu Pracy.	
1.Przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej	
a) działalności samodzielnej (do 600 % przeciętnego wynagrodzenia)	23.371,86
b) w ramach tworzonej spółdzielni socjalnej (do 400 % przeciętnego wynagrodzenia)	15.581,24
c) przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej (do 300 % przeciętnego wynagrodzenia)	11.685,93
2.Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego (do 600 % przeciętnego wynagrodzenia)	23.371,86
3.Pożyczka dla bezrobotnego na sfinansowanie kosztów szkolenia(do 400 % przeciętnego wynagrodzenia)	15.581,24
4.Stopa oprocentowania kredytu lombardowego (od 08.05.2013r.)	4,50%
Uwaga : przyznanie ww. środków może nastąpić pod warunkiem zawarcia (przed poniesieniem kosztów) umowy z powiatowym urzędem pracy (urząd pracy może zawrzeć umowę - pod warunkiem możliwości sfinansowania tych wydatków w ramach przyznanego na dany rok limitu na finansowanie programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu).	
IV. Wynagrodzenia i składki.	
1. Minimalne wynagrodzenie (obowiązuje od 1.01.2014r.)	1.680,00xxx
2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w I kw.2014r. (obowiązuje od 1.06.2014r.)	3.895,31xxxx
3. Składka na Fundusz Pracy (obowiązuje od 1.12.1999r.)	2,45%
4. Składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (od 1.01.2006r.)	0,10%
5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne (od 1.01.2008r.)	9,00%

Źródło: MPiPS.

